

Λόγιοι σχηματισμοί των ρημάτων

Υπάρχουν ρήματα στη νεοελληνική γλώσσα που στον Αόριστο παρουσιάζουν κάποια ιδιομορφία, επειδή κλίνονται όπως τα αρχαία ελληνικά ρήματα.

Τα ρήματα αυτά είναι κυρίως σύνθετα,

με **α'** συνθετικό πρόθεση (**ανά, από, εκ, εν, επί, παρά, συν, κλπ.**)

και **β'** συνθετικό αρχαιοελληνικά ρήματα όπως τα: **άγω** (= οδηγώ, φέρνω), **βαίνω** (= βαδίζω, πορεύομαι), **δεικνύω-δείκνυμι** (=δείχνω, φανερώνω), **λαμβάνω** (= παίρνω, δέχομαι).

Λόγω της αρχαίας κλίσης τους, ο Αόριστος στην νέα ελληνική γλώσσα χρησιμοποιείται κατά κύριο λόγο στο γ' πρόσωπο (ενικού και πληθυντικού).

Μερικά τέτοια ρήματα είναι τα παρακάτω:

► **συμβαίνω, αποβαίνω, παραβαίνω, κλπ.**

(συν ή από ή παρά+ βαίνω [αόριστος στα αρχαία ελληνικά: έβην])

Το γ' πρόσωπο αορίστου γίνεται:

συνέβη - συνέβησαν, απέβη - απέβησαν, παρέβη - παρέβησαν, κλπ.

► **εισάγομαι, αποδεικνύομαι, συλλαμβάνομαι, κλπ.**

• εισάγομαι

(εις + άγομαι [παθητικός αόριστος στα αρχαία ελληνικά : ήχθην])

Στο γ' πρόσωπο αορίστου γίνεται: **εισήχθη - εισήχθησαν.**

• αποδεικνύομαι

(από + δεικνύομαι [παθητικός αόριστος στα αρχαία ελληνικά : εδείχθην])

Στο γ' πρόσωπο αορίστου γίνεται: **απεδείχθη - απεδείχθησαν.**

• συλλαμβάνομαι

(συν + λαμβάνομαι [παθητικός αόριστος στα αρχαία ελληνικά : ελήφθην])

Στο γ' πρόσωπο αορίστου γίνεται: **συνελήφθη - συνελήφθησαν**

Άλλα ρήματα που σχηματίζονται με λόγια κλίση είναι τα:

Υφίσταμαι (= υποβάλλομαι σε κάτι, δέχομαι κάποια ενέργεια, υπάρχω)

→ γ' πρόσωπο: **υπέστη - υπέστησαν,**

επιτίθεμαι → γ' πρόσωπο: **επετέθη - επετέθησαν,**

αφίεμαι → γ' πρόσωπο: **αφέθη - αφέθησαν,**

επιβάλλομαι → γ' πρόσωπο: **επεβλήθη - επεβλήθησαν,**

αναβάλλομαι → γ' πρόσωπο: **ανεβλήθη - ανεβλήθησαν,**

συντριβομαι → γ' πρόσωπο: **συνετρίβη - συνετρίβησαν,**

καθίσταμαι(=γίνομαι) → γ' πρόσωπο: **κατέστη - κατέστησαν**

κλπ.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

- Χθες **συνέβη** σιδηροδρομικό ατύχημα κοντά στο Λιανοκλάδι. Ένα αυτοκίνητο **παρέβη** τον Κ.Ο.Κ. και **συνετρίβη** πάνω στη διερχόμενη αμαξοστοιχία.
- Αεροπλάνο **συνετρίβη** χθες σε χαράδρα των Άλπεων. Δεν **κατέστη** δυνατόν να κατεβούν διασώστες στη χαράδρα. Οι έρευνες από αέρος για τον εντοπισμό επιζώντων **απέβησαν** άκαρπες.
- Χθες **συνελήφθησαν** οι ληστές γνωστού κοσμηματοπωλείου του κέντρου της Αθήνας.
- Ο υπουργός Εξωτερικών **υπέστη** οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου και **εισήχθη** στο νοσοκομείο.

Άσκηση 6 βιβλίου γλώσσας σελ.62

Ένα από τα δύο ρήματα που προτείνονται είναι σωστό. Υπογραμμίστε το σωστό.

Μία μεγάλη έκθεση με πίνακες που **εισήχθησαν/ εισάγηκαν** από το εξωτερικό **ελήφθηκε/ έλαβε** χώρα στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης Γουλανδρή, στην Άνδρο.

Οι πίνακες που **αναδείχθηκαν/ αναδείχτησαν** ήταν του Πικάσο και το θέμα τους είχε σχέση με την ελληνική μυθολογία.

Ελήφθησαν /Ελάβηκαν αυστηρά μέτρα προστασίας, για την αποφυγή ατυχημάτων και φθορών.

Η προσπάθεια που **καταβλήθηκε /καταβάλλθηκε** από τους υπεύθυνους ήταν μεγάλη. Η έκθεση **υπερέβηκε/ υπερέβη** τις προσδοκίες των επισκεπτών και άφησε καλές εντυπώσεις.

Άσκηση εμπέδωσης

Να συμπληρώσεις τα κενά των προτάσεων βάζοντας το κατάλληλο ρήμα από την παρένθεση στο σωστό τύπο του αορίστου: (συμβαίνει, αντιλαμβάνομαι, υφίσταμαι, προσάγομαι, επιτίθεμαι, καθίσταμαι, παρεμβαίνω, αποβαίνω, αναδεικνύομαι)

- Τι ..... και αναστατώθηκαν έτσι;
- Ένας οδηγός ταξί .....(επιτίθεμαι) σε έναν οδηγό αυτοκινήτου και ήταν έτοιμοι να πιαστούν στα χέρια. Ευτυχώς ..... (παρεμβαίνω) οι ψυχραιμότεροι και τους ηρέμησαν.
- Δεν .....(καθίσταμαι) δυνατό να υπογραφεί η συμφωνία.
- Οι συλληφθέντες .....(προσάγομαι) στον εισαγγελέα.
- Το τροχαίο ..... (αποβαίνω) μοιραίο για τον οδηγό της μοτοσυκλέτας , που δεν ..... (αντιλαμβάνομαι) έγκαιρα τον κίνδυνο.
- Ο παίχτης που έβαλε πέντε γκολ .....(αναδεικνύομαι) ο καλύτερος παίχτης του αγώνα.
- Ο ταμίας της τράπεζας .....(υφίσταμαι) έμφραγμα βλέποντας τον ληστή να τον σημαδεύει με το όπλο.